

Reactie op vragen Eén Vandaag

Uit onderzoek van het Een Vandaag Opiniepanel...

Ruim 1800 mensen gedeeltelijk of volledig arbeidsongeschikt zijn deden mee aan ons onderzoek. We gebruiken de uitslagen van mensen die via UWV een uitkering krijgen, dus voor meer dan 35% zijn afgekeurd.

* Het zijn vooral de regels en procedures rond arbeidsongeschiktheid die veel (72%) mensen stress geven. Mensen hebben het idee dat artsen vanuit een systeem van wantrouwen naar je kijken. Het is een traject vol onzekerheden, waarvan de uitkomst heel bepalend is voor je leven.

UWV begrijpt dat de regels en procedures rond arbeidsongeschiktheid voor stress kunnen zorgen. Wanneer iemand ziek wordt en daardoor niet of minder kan werken is dat een ingrijpende gebeurtenis in iemands leven. Daarbij komt dan ook nog dat iemand zich bij UWV moet melden om sociaal medisch te worden beoordeeld om in aanmerking te komen voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering (WIA). UWV probeert dit proces voor alle cliënten zo goed mogelijk te organiseren. Bijvoorbeeld door na het aanvragen van een WIA-uitkering en voorafgaande aan de beoordeling contact op te nemen om aan te geven wat er verwacht kan worden. Uit de reportage blijkt dat dit nog niet altijd lukt. Dit is bekend bij UWV en wij werken er hard aan om onze dienstverlening te verbeteren en hierin de menselijke maat beter naar voren te laten komen. We willen graag dat mensen zich gehoord, gezien en geholpen voelen. Onze dienstverlening moet daarom beter aansluiten op de mogelijkheden en wensen van onze cliënten. Dat houdt in dat UWV oogt heeft voor de menselijke maat en waar nodig maatwerk bieden. Dat doen we uiteraard binnen de ruimte die de wet- en regelgeving ons biedt.

Het is de taak van de verzekeringsarts om bij de Sociaal Medische Beoordeling de mensen zo goed mogelijk mee te nemen in de wijze waarop de beoordeling plaatsvindt. In de beoordeling wordt altijd gekeken wat mensen nog kunnen doen en welke belasting zij nog kunnen verrichten met inachtneming van de ziekte of aandoening die werken vermoelijk. UWV weet dat dit proces spanning en onduidelijkheid kan opleveren en vanzelfsprekend is de uitkomst van zo'n beoordeling ook van invloed op het leven van de mensen daarna. Uit de Sociaal Medische Beoordeling blijkt of iemand in aanmerking komt voor een WIA-uitkering en in hoeverre iemand arbeidsongeschikt is. De WIA is een complexe wet en regelgeving met verschillende uitkeringsvormen (WGA en IVA). Dit kan voor cliënten grote impact hebben op de hoogte van de uitkering. Daarbij komt ook dat de wetgeving zodanig complex is dat het voor veel mensen onduidelijk is of werken naast een WIA-uitkering kan en in welke vorm dit kan. De complexiteit hiervan heeft UWV in juni 2021 onder andere opgenomen in de knelpuntenbrief aan het ministerie. Een onafhankelijke commissie (OCTAS) is door de minister SZW ingesteld om te komen tot een aantal oplossingsrichtingen voor hervorming van het WIA stelsel voor ziekte en arbeidsongeschiktheid.

* Ruim een derde (36%) van de mensen die gedeeltelijk of volledig is afgekeurd geeft aan dat ze in hun eentje niet kunnen rondkomen van de uitkering plus eventuele salaris. 37% zegt 'net' rond te kunnen komen. Wat dus betekent dat er geen ijsje, concert of uitje meer in zit.

In de huidige wet en regelgeving wordt ervan uitgegaan dat mensen die voor 35% - 80% (dus deels) arbeidsongeschikt zijn, voor een bepaald deel een eigen inkomen kunnen verdienen. De praktijk wijst uit dat dit nog niet zo eenvoudig is, mede doordat niet alle werkgevers openstaan voor het aannemen van mensen met een WIA-uitkering. De werknemers van UWV zien en horen ook de verhalen van de mensen die hiermee worstelen en het zeker niet gemakkelijk hebben.

* Van de mensen die gedeeltelijk zijn afgekeurd en dus nog geacht worden naast hun uitkering te kunnen/moeten werken, zeggen 7 op de 10 (70%) dat ze nu niet werken. En dat is niet omdat ze niet willen.

Reden voor UWV om er al langere tijd bij werkgevers in Nederland op aan te dringen om óók deze mensen aan te nemen. Zeker in deze tijden van arbeidsmarktkrapte kunnen werkgevers het zich niet langer veroorloven om niet breed te kijken naar kandidaten. We vragen de werkgevers hierbij dus vooral om te kijken naar de vaardigheden waarover iemand beschikt. Dus ook naar de kandidaten die wat meer begeleiding, ondersteuning of aanpassing nodig hebben om aan het werk te komen, en te blijven.

* Van de mensen die werk zoeken naast hun uitkering zegt 83% dat het heel moeilijk is om aan een baan te komen. Zelfs in een krappe arbeidsmarkt is het kennelijk voor veel werkgevers niet aantrekkelijk om werk aan te bieden aan iemand met een gedeeltelijke uitkering. Hier zie je ook het failliet van het systeem. Het systeem dat ervan uitgaat dat je werkt als je dat kan. Maar regelmatig lukt dat helemaal niet. Een werkzoekende vertelt: "Ze willen wel, gratis. Een onbetaalde ervaringsplek. Alsof je niets kan en niets waard bent."

Reactie op personen in de reportage: UWEV vindt het niet op zijn weg liggen om in de publiciteit op individuele dossiers te reageren. Meer in het algemeen geldt dat UWV naar eer en geweten probeert het WIA-proces voor alle cliënten zo goed mogelijk te organiseren.